

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria VI. Post Dominicam VI. Quadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

uoces. Nostras adhuc animas à mortuis excita, vt nemini nisi tibi soli viuentes, aliud non spirent, quam gloriam nominis tui in hoc seculo, & in altero beatitudinis aeternae fruitionem expectant. Amen.

FERIA VI. POST DOMINI-

CAM VI. QVADRA-
gesima.

Partitio.

- I. De humana vita breuitate.
- II. De Lazaro infirmo.
- III. De Lazaro resuscitato.
- IV. De mortuo in peccandi consuetudine.

Erat quidam languens Lazarus à Bethania de castello Martha & Maria sororum eius. Ioann. II.

FIGVRA.

4. Reg. 4.

Synamitis illa mulier, extremo propter Synici filii mortem dolore affecta, ad pedes Elizei prophetae sese prosternens, ac lachrymis, lamentis, & foemineo ululatu aërem fatigans, ita eum permouit, vt filium importunitate victus, ad vitam reuocarit. Attollite oculos, Auditores, eosque in hodiernum Evangelium coniciite, & eandem pene rei ferie hic perspicietis: hoc namque loco duae mulieres, duae inquam sorores, fratris morte ingemiscens, Christi pedibus aduoluuntur, eumque precibus & lachrymis adeo permouent, vt earum postularis annuens, fratrem nouo quodam & inaudito modo ad vitam reuocarit. Quid vobis videtur? an non magis hic vtriusque rei consensus & communio? illic mater pro filii, hic sorores pro fratris vita supplicat: illic Propheta mortuum excitat, hic omnium Prophetarum Princeps. Illud vero discriminis subest, illic scilicet Elizei discipulum & seruum, hic vero filium Dei vngentum miraculi patratorem esse, miraculi inquam, cui simile Christus nunquam edidisse legitur, quodque miris casibus redundat: in eo namque sepulchrum aperitur, insti-

tae dissoluuntur, saxum reuoluitur, ac mortui ad vitam reuocantur. plura audietis, si Spiritus sancti auxilium inuocauerimus, & Angelorum hominumque reginam salutatione Gabrielis salutauerimus.

AVE MARIA.

Expostulare cum rerum omnium creaturae natura solitum ferunt Theophrastus Philosophum, quod longius vitae spatium cornicibus & coruis quam hominibus dedisset. Magnus ille quoque naturae arcanorum indagator Plinius, nostram aetatem cum animalium viuacitate comparans, eandem querelam renouauit, naturam dicens ceteris animantibus, soli vero homini nouercam extitisse, cum enim cornices ad quinque secula vitam producere, ceruos ad nouem: ceruos ad mille annos viuere, Phoenicem vero ad bis mille, videret, inter tot vero hominum myriades vix vnum atque alterum reperiri, qui centesimum annum pertingat, naturam maximam hominibus iniuriam irrogasse dicebat.

Ac merito quidem mea sententia, Gentiles cum imitari illa & rigida nutrice ita expostularunt, quae vix nos in luminis auras edidit, quin statim in ærumnarum calamitatumque pelagus demergat, nullaque data quiete, statim ad tumulum violenter etiam inuitos rapiat. Nulli eam melius aut aptius comparare queam, quam matri Moysi, quae filium iam tribus mensibus seruatum, regis tandem iussu obsecuta, fiscoque scirpeque bitumine ac pice illite, impositum in profluentem, omnem maternum affectum exuens, deiecit: Natura ad huius imitationem, plena crudelitatis nos vix natos fluctibus vitae huius imponit, è quibus nunquam, nisi cum ad mortem tendimus egredi licet.

Imitatur ipsa quoque crudelem illum Pharaonem regem Aegypti, qui omnes masculos Israelitarum iam recens natos occidi iussit, filias vero viuere permisit. Emulatur inquam cum hoc in genere crudelis illa & inhumana regina, ne dicam tyranna, dum homines iam natos ad mortem cogit, bestiis vero, quas filiabus affimilo, longa vite tempora concedit. Adeo vt dicere verbo liceat, vitam nostram breuissimam, imo merum nihil ac velut fumum esse.

esse. Vnde bene mihi medicorum filii in principio præceptorum suorum scripserunt videntur, *Ars longa, vita brevis.* Aristoteles animalculum quoddam esse asserit, cui nomen Ephemericum, & latine diarium reddas quadrupes & quaternas alas habens, reptile simul & volūtere, quod mane quidem nascatur, meridie sole splendente perfectum sit, sole vero occidente simul occidat, & emoriatur. Vbinam tam mysticū animal reperisti? Philosophus? quod ad viuum humanam vitam exprimat, quæ sepe vita huius animalculi diuturnior non est. Extenditur hæc interdum vix in annum, aliquando vix ad mensem, aliquando diaria est. Esse nostrum habere incipimus in aurora infantie, in meridie, in vituli nempe ætate, perfecti sumus & ad vesperam in senectute emorimur. Docuit hoc me vates regis, dum canit: *Mane sicut herba transeat, mane floreat & transeat: vespere decidat, induriet & areseat.* Similis quippe est humana vita rosas, quæ in spinis excrecentes mane nascuntur, & nitent, meridie languent, ac vespere decidunt: cretæ namque in miseris & ærumnis, egredieris in aurora iuuentutis, flores & viges in ætate vituli, & ad senectutis vesperam euanescis & peris.

Ephemerus es igitur o homo, ac vita tua non nisi vnus dies: non est quod tibi amplius annos pollicearis. Nestorius terminus enim vitæ tuæ vnus tantum est dies. Vnde Ezechias Rex, *De mane usque ad vesperam finies me.* quasi diceret. Quænam hæc vita est, Domine? anne vere vita poterit nominari? sed hinc difflcas oportet, o Rex, vitam tuam non nisi vnus diei esse. Et quemadmodum, qui in carcere coniecti sunt, nunquam diem integrum, post datam sententiã in carcere agunt: ita nemo mortalium, vt bene Iustinus Martyr, & Ireneus obseruarunt, vnquam integrum diem, secundum Dei calendarium supputado, post mortis sententiã aduersus primum parentem Adam latam, viuere potuit, mille namque anni, teste S. Scriptura, *tanquam dies hesternæ quæ præterijt.* Nemo enim vnquam ad mille annos peruenit. Adam prius mortuus est, quam ad finem illius diei peruenire potuerit (vixit enim tantum non gentos triginta annos:); alii quidem cum prætergressi sunt, vt

Mathusalem, sed tamen non nisi non gentos sexaginta nouem in hoc mundo egit: adeo vt vere dicere possimus, hanc vitam ne integrum quidem diem durare posse.

Aristoteles lib. 1. Physic. quam Auertoes, Iamblichus, ac D. Thomas sequuntur, temporis naturam inuestigans partes examinans, post multa in vtramque partem allata, tandem in eo cum cæteris conuenit, aliud nihil ipsum esse quam imaginariū quid, quod mente tantum & cogitatione comprehendatur: cum enim tribus constet membris, quæ reuera nihil sunt, præterito nempe, præsentem, ac futuro, nihil aliud ipsum, quam phantasma quoddam ex tribus compactum membris, esse iudicabit: ipsum, n. tempus præteritum transit, & non est amplius, futurum instat, & nondum adest: præsens punctum est, ac vix nihil, semper enim effluit, & nunquam in eodem statu permanet. Quanto hoc melius de vita nostra dici posset: quæ nihil aliud quàm phantasma quoddam, è tribus instantibus & momentis copulatum, quæ in momento & ictu oculi transeunt. Præteritum quippe non est amplius, futurum nondum est, præsens præter momentum nihil est, omniaque in momento prætereunt & abeunt.

Ita porro sanctissimi viri ac Propheta, David & Iob de hac vita, ipsi quoque viuentes, Philosophati sunt; vnus eam vmbra, alter fumo comparat: quorum vestigijs insilens Salomon, eam nihil esse aliud ait, quam inanem vmbra transitum: Iacobus vero Apostolus vapor ad modicum apparenti assimulauit. Sed diutius æquo huic exordio de vitæ breuitate agentes, immorati sumus, cum breuius hic fuisse oportuisset. Eius autem rei egregium & viuum nobis exemplum Euangelium hodiernum proponit, iuuenem scilicet honesto loco natum, atque illustribus progenitum parentibus, ætatis suæ vigesimo aut vicesimo quinto anno, vita defunctum, iam in quadriana sepultura fœtentem, ac vasto lapide obseratum. Historiam prosequitur S. Ioannes his verbis: *Erat quidam languens Lazarus à Bethania, de castro Martha & Magdalena, &c.* Ante omnia de Lazaro, deinde de eius resurrectione agemus: atque ex his duobus eximium hoc saluatoris miraculum eliciemus.

Auer. 4.
Phys. Iam.
ibid. q. 17.
Egregius
conceptus

Psal. 108.
Iob. 8.

Sap. 2.
Iacob. 4.

Quod

Arist. 1.5. de
animalc. 19

Psal. 83.

Jai. 38.

Hist. tripar.
tita.
Irena lib. 5.
vmbra hæ.
refu.
Psal. 83.

111.

Quod ad primum, refert S. Ioannes, huius miraculi præco, in Bethania castello, quod haud procul Ierosolymis aberat, nobile quædam, Lazarum nomine, Marthæ & Magdalena: adeo in Euangeliis deprædicatū, fratrem habitasse: qui cum in grauem ægritudinem incidisset, sorores commiseratione & affectu tum naturali, tum fraterno commotæ, Christum summum illum medicum certiorē reddiderunt, vt fratris suiq; ambarum miseretur, dicentes: *Domine, ecce quæ amas infirmatur.* Non miserunt consulere oraculū

4. Reg. 1.

Beelzebub Dei Accaronitarum, vt olim Ochosias Rex; sed consulere Christum Dominū. Ipsum namq; sciebant summum illum medicū, qui totiam infirmitates & morbos per Iudæorum regionem curauerat; qui Hæmorrhoidiam duodecim annos sanguinis profluuio laborantem, sanauerat; qui paralytico, triginta octo annos, ad piscinam aquæ morum expectanti, sanitatē reddiderat: qui seruo Centurionis paralyti distento membrorum vsum restituerat; qui forcum Petri magnis febribus laborantem, ab eisdem liberauerat. Sed altius illæ rem petiuere, & ab vltima memoria exemplum hausere; sciebāt sc. esse eum ipsum, qui Ezechiam Regem, de cuius vita medici desperauerant, sanitati restituerat: atq; hinc, non dico spem, sed firmā & indubitatam fiduciam, sanitatis recuperandæ concepere, dicentes: *Domine, ecce quæ amas infirmatur.* Breuis hæc & curta oratio est, sed fide ac spe plena. Orant illæ, vt Iacob.

Matt. 9.

Ioan. 5.

Matt. 8.

4. Reg. 20.

Apostolus orandum monuit, *Postula in fide nihil habesians.* Deinde iam longo vsu, & familiari eius consuetudine perspectum habebāt, cum benignitatis ac misericordiæ fontem esse: didicerant quoque à Psalmista: *Sperant in te qui nouerunt nomen tuum, quoniam non derelinquis quærentes te.*

Iacob. 2.

Psal. 9.

Demetrii

Phalerei

Dictum.

Dicere olim solebat Demetrius Phalereus, *Amicos in rebus latis adesse debere vocatos, ac in aduersis non vocatos.* Hinc germanæ illæ tantum aiunt, *Domine hic de vita agitur eius quem vnice diligis, ac summo amore cōplecteris: nihil addunt amplius, nihil postulant aut decernunt aliud: sciunt Deum nouisse omnia, ac semper nobis quæ necessaria sunt abunde & libenter elargiri.*

Plato, eumq; secutus D. Thomas tradūt, Lacedæmonios nihil aliud à Diis postulare solitos, quam vt quæ vitia reip. viderentur, darent, cætera Deorum arbitrio relinquēdo. Id ipsum hoc loco & sorores hæc præstitisse videntur, dicentes: *Ecce quæ amas infirmatur.*

Quid dicitis piæ sorores? si frater vester à Deo diligitur, quomodo morbo diuexatur? quis credit Deum tribulationib. & calamitatibus probare eos, quos habet charissimos? Mouit hanc olim quæstionem fortissimus ille populi Israelitici dux Gedeon; cum enim ab Angelo salutaretur: *Dominus tecum virorū fortissime.* statim hanc ei quæstionem proposuit: *si Dominus nobiscū, quomodo tanta mala patimur?* Idem inter Iob, eiusq; amicos olim disceptatum fuit, qui asserbant iustis nullas à Deo calamitates & afflictiones immiti posse. Quin & Sampsonis vxor Dalila de mariti in se affectu expostulans, ait: *Quomodo dicitis quod amas me, cum animus meus non sit mecum.* Idem omnino hæc sorores; licet recte innuere voluisse videntur, *Ecce quæ amas, infirmatur:* quasi dicere voluissent, *Quomodo te erga fratrem nostrum affici dicis, Domine, eiusque commodis studere, cum tam graui cum morbo cruciari patiaris? æger enim decumbit, & vsque ad mortem decumbit.*

Sapienter, meo quidem iudicio ò Martha, tuq; ò Magdalena, locuta estis, ac bene fundata vestra est oratio: solet enim Deus quos diligit, castigare, eosq; plus cæteris, tribulationibus & afflictionibus premere: ita namq; Deus cum dilectis suis agit, vt Angelus olim cum Iacob Patriarcha: cum enim Angelus integra nocte cum eo luctatus fuisset, abiens eum in femoris neruo percussit, qui deinde emarcuit, mox benedictionem suam ei elargitus. Deus quoq; post diuturnā amicitiam & vsum, amicos tandem castigat, tribulationumq; ictum iis infligens, in mundi prosperitate eos claudos reddit; sed inde euocatos benedictionibus cumulare consuevit.

Quod olim Deus cum Hebræis in captiuitate Ægyptia detentis, & eadē iam iam liberandis; id plerumq; cum amicis, electis, & prædestinatis agere consuevit, quos è mundi captiuitate educere conatur: diabolus illis,

Consuetudo Lacerationis in oratione diis.

Iud. 6.

Iud. 16.

Dilectos suos vt patrum Deum carum visitat.

Allegoria

illis, loco Pharaonis est, mundus Aegypti: ca- ro, carceris tentationes, afflictionum; & vt eos inde eripiat, per rubrum tribulationum mare eos educit.

Caelum igitur in caput iustorum aduersitates & afflictiones effundit, vt eos e mundo educat; quibus si carerent, longiorem in eo moram traherent. Augustinus Israelitas admiratus, cur in Aegyptum, in qua tot laborib. & afflictionibus olim tam diu exerciti erant, reuerti maluerint, quam in deserto Angelorū esca enutriti, exclamat: *Quid fecissent: si omnia prospera illis fuissent in Aegypto, cum etiam ita flagellati in eam media via redire vellent.* Ita quoq; mihi dicere liceat Augustine. Quid non mundi amatores facerent, quis eos educere posset, si laeta semper aura afflaret, cum vix tot preffi calamitatis, tot armorum nis grauati, inde queant educi?

Exod. 3. 6. 7. & 14.

Gen. 26.

Monebant olim Angeli Loth, vt sese Sodoma eriperet, quae iam iam igne consumēda, ac fulmine sulphureoq; imbre esset euerenda: & tamen bene monentibus credere nolens, violenter quodammodo eiectus est, *Coegerunt eum exire:* quis igitur eum educere potuisset, si Angeli omnia laeta, & vrbis prosperitatem denuntiaissent. Si tribulationum multitudo, cogit te mundi Sodoma exire, o homo, vt te à diuinæ iustitiae fulmine tucaris, quis alioquin te eripiat? si omnia tibi ad votum fluere, & ad voluntatem omnia cederent, quis te respicere ac retrogredi cogere? *Quamdiu* Laban benignum se ac mitem Iacobo demonstrabat, nunquam ille de eo relinquendo cogitabat; sed statim vt frontem nubilam ac rugosam, vultu erecta, oculos liuidos totumq; vultum ei subiratam ostendit, domum paternam cogitauit, ac de reditu in patriam agere coepit, subirati hominis vultum sustinere detrectans. Idipsum & hominib. huius mundi accidit: quamdiu n. vetus ille idololatra Laban, mundus, in quā benigne arridet & fauet, quamdiu filias suas, id est, voluptates, in matrimonium se datum spōdet, quamdiu omnia ad vorū fluunt; de eo relinquendo ne minimum cogitant: de

Quamdiu caelo, vbi illorum patria est, ne minima mē- mōdus ar- tio est. Sed statim vt eum propius intuentur, ariet, nul- ac vultum eius in diuersa mutatū agnoscūt,

Tom. i. Bessai Quadrag.

benignitatemq; illam in crudelitatem con- la de eo uersam, prospera in aduersa, affectus in per- defeciendo secutiones, & plurimas tribulationes, ingru- est mentio ere; tum demum de reditu in patriam cogi- tare incipiunt, tum illis caelum in mentē ven- nit, ac sese de mundo proripere gestiunt.

Tradunt rerum naturalium scriptores, Cōcentus Draconem dextra manu captum, sequi ro- egregii. le, ac refractarium esse, sed sinistra apprehen- sum, ducentem sequi: huic similes esse cen- seo mundanos: in prosperitate enim, quam per manū dextram intelligimus, superbiunt, ac caelo eos ad se trahere conantī & vocitan- ti resistunt; sed cum tritior fortuna accide- rit, & angustiae animi ingruunt, statim vocā- ti obsequuntur. Huc respexisse videtur est Da- uid, cum ait: *Cadent à latere tuo mille, & decē millia à dextris tuis:* ac si dicere: Si infirmitates & afflictiones Domine, quae per sinistram significantur homines deiciunt ac proster- nunt: prosperitates sane, quae interdum acci- dunt, decem millia fundunt, decem millia proficiunt. Vnde euidenter apparet Domi- ne, nihil à te electis tuis melius aut salutaris quam afflictiones dari posse, vti Lazaro amico tuo integerrimo quemq; ita diligebas, etiam immisisti.

Psal. 90.

Iam ad reliquum historiae progrediamur, II. Christus igitur de Lazari infirmitate factus certior, in Iudaeam properat, cui sorores do- lore ac tristitia confectae mortemque fratris deplorantes obuiam procedunt. Progreditur primo Martha, & his Dominum verbis com- pellauit: *Domine si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus.* Vbinam haesisti Domine, cur tam procul à domo nostra abfuisti: te, cum maxime necesse foret, caruimus: tristem ecce casum Domine, quem sine lachrymis explicare nequeo, fratrem nostrum Lazarum abstulit atra dies, & funere meo sic acerbō: Lazarus esse desit, qui totus erat tuus, quemq; vnicē diligebas. Iam quatrinduo sepultus est: o amaram & lugubrem mortem, sane si hic adfuisses, tristis ille casus nunquam acci- disse.

Illinc vero Magdalena confecta tristitia, ac vocem intercludentibus lachrymis se ad Domini pedes prosteruit, quodque lingua proferre nequit, lachrymis euincere se posse sperat.

Ii i sperat.

sperat. Qui fieri dicam Magdalens, vt toties Domini pedibus aduoluaris? Meminerat, Auditores, hic sese resurrectione animæ impetrasse, ideo fratris sui resurrectionem ibidem sese impetraturâ sperat. Meminerat Sumamitidem ad Prophetæ olim pedes prostratam, filio vitam obtinuisse, se vero ad pedes Iesu Christi prostratam, vitâ charissimi fratris obtinere posse. Didicerat quippe è Psalms Dauidicis, *Adoremus & procidamus ante Deum, ploramus coram Domino.*

Psal 94.

Redemptor vero noster vndiq; sese impetratum precibus, & obsecratione ardenti presum videns, hinc scilicet Martha lamentis & Mariæ lachrymis, illinc vero Lazari amore ad sepulchrum accidit, & nos simul ad alterum concionis membrum, in quo vbi Lazarum scærentem, grandi cooperitum marmore pedes manusq; vinctum, reperit (quem ante ostiduum sospitem, integrum, valentem, & incolumen viderat) lachrymas præ ingenti animi affectu tenere non potuit, *sed lachrymatus est Iesus.* Domine Iesu Christe quid ploras? vnde hæ lachrymæ? anne forsitan quæ diffidas Lazarum ad vitam redire posse? an vere quod eum defunctum videas: Nequaquam Domine, nequaquam; non illa lachrymarum tuarum causa. scio namq; te vno verbulo vniuersam hanc mundi machinam è nihilo produxisse & lōge tibi facilius esse mortuis portas referare miseroque Lazaro vitam reddere. Noni adhæc, Domine, & docuit me Anna prophetissa, te illum esse *qui deducis ad inferos, & reducis.* Vnde igitur hic lachrymarum imber? quæ tantorum suspiriorum clamorumque causæ: Vnica peccati in quo peccator tam securus agit, consideratio, hō gemitus, hæc suspiria, singultus hos, & lachrymas cient cuius imaginem ad viuum in Lazaro hoc expressam videt. Hæc causa & ratio est. cur hodie lachrymatus aeremq; clamoribus impleuerit, atq; imo pectore traxerit suspiria. Cum amici Iob nudum eum & afflictū in firmario sedentem, ac testa sanientem intuerentur, septē continuo diebus calamitates animo volentes, illa lachrymati sunt. Hic vero videas Iesū; Lazari amicum, cum eundē in tumulo protensum, ac semiputridum videret, amare lachrymantē.

2. Reg. 5.

Figura.

Dauid Rex morte dilectissimi sui Ionathæ *2. Reg. 2.* audita, totus in fletum resolvebatur. Christus vero rex cognito amico: ū suorum primum Lazarum ad patres abiisse, vndenque eum in sepulchro iam conditum, vbertim fleuit.

Contemplamini igitur hic verum illum Iosephum, qui dominatur in tota terra *Gen. 45.* Egypti, super colla fratrum procumbendo lachrymantem: ò vere diuinas lachrymas, ò lachrymas sublimè mysterium spirantes! Tres quidem mortuos Dominus ad vitam reuocauit, filiam sc. Archisynagogi, filium viduæ in suburbis Naim, & hodie hunc Lazarum: at nusquam lachrymasset, nisi hodie, legitur. Illic præter ipsum miraculum nihil est, quod admirationem mereatur, nō sunt lachrymæ, neue aliæ cærimonix: hic vero scærent. Si quis enucleatius rem indagare velit, poterit per tres hosce mortuos tria peccari genera intelligere, originale scilicet, veniale & actuale: vel peccata operis, oris, & cordis Resuscitatio filix Archisynagogi, in domo facta cogitationem denorat quæ nondum animæ fores exiuit Filius viduæ ad portam ciuitatis. Nam resuscitatus, verba significat, quæ iam in ore, quod animæ porta est, versantur: & quemadmodum veterique facili negotio ad vitam reuocatur; ita quoq; vtraque illa peccata facile à Deo remittuntur. At per Lazarum, qui iam quatruiduanus est, qui iam in tumulo scærentis iacet, & in cuius resuscitatione Dominus ita sudat, peccatum opere ipso completum; quod iam inueteratum, iam in sepulchro prauæ consuetudinis conditū est, designatur. Hæc quanta in huiusmodi resuscitatione difficultas! Hic opus, hic labor est, hic necesse est Iesum lachrymari, & imo de pectore trahere singultus, atq; voce iudicium clamare *Lazare veni foras.*

Certissimum deinde est, omnia facillime peccata remitti, præter id quod iam consuetudine inoleuit, inualuit, animoq; iam vsu ipso instrum quodammodo est, & in tumulo diuturnæ consuetudinis eoditum quod difficile admodum eluitur. Hinc duæ illæ sorores fratrem iam abhinc quadriduo in sepulchro positum, ac semiputridum ad vitam reuocari posse nunquam credere potuerunt.

Duo.

Allegoria. Duo quoque illi viatores. qui in Emaus proficisciebantur, videntes iam tres dies effluxisse. ex quo Dominus in sepulchro conditus erat, omnem spem eum redituum viuendi amiserant. Tres etiam illæ Mariæ nunquam eum visuras sese putabant, aut eum monumento exire posse; nisi ingens ille lapis primum ab ostio monumenti esset reuolutus: Hinc dixere in inuicem: *Quis reuoluet nobis lapidem?* His omnibus edocemur, quam difficile resurrectio spiritualis, peccatoris scilicet, cui ingens prauæ consuetudinis saxum incumbit, vel qui iam non dicam triduo, sed triennio in peccatorum tumulo iacet, iustificatio cōtingat. Difficilis tua resuscitatio fuit quatridentu ne Lazare, ac multo sane difficilior tua peccato quadriennio mortue, tua inquam iustificatio.

Ingens profecto miraculum fuit, post triduum Ionam de profundo pelagi emergentem, ac de vêtre ceti prodeuntem intueri. At longe maius miraculum est post triennium, peccatorem affirmatum, & obstinatum, à centro inferni prodeuntem, videre, & eum è peccati ventre per cetum designati prodire, & ad solem gratiæ reuerti.

Christus tempore passionis Patrem tertio orauit antequam discipulos sopore grauios excitare potuerit. O peccatores, qui in peccatis vestris sepulti iacetis, quoties vos cælestis ille spiritus visitet necesse est; quot ille vobis inspirationes deberingerere, quot miraculis opus est antequam respiscatis? Et sane secundum Arist. consuetudo est altera natura.

Quam licet expellas furca, tamen usque recurret. vt ait Horat. Nunquid enim Æthiops poterit mutare pellem suam, & pardus varietates suas? dicit Propheta. Quin potius, ô vates ais; Nunquid potest peccator vsu consuetudineq; in ueteratum aliquod peccatum elucere? Vere igitur difficile fuit Lazarum ad vitam reuocare.

Mirum est, inquit Chryl. quantum in vtramq; partem possit consuetudo: filii Israel licet suauissimo mōna in deserto pascerentur, semper tamen ad allia & cepas Ægyptias aspirarunt, quoniam illis in Ægypto assueuerant. Referunt Platonem Philosophum, licet

vnū nec plures in mundo Deos esse crederet, sciretq; reliquos, innumeros Deos statuendo, turpiter labi, nunquam publicis conuentibus in quibus Deorum illorum festa & solemnitates agebantur, abstinuisse, sed iis sēper quoniā ita assueuerat, interfuisse. Tradit etiam Plutarchus magnum Macedonum regem Alexand. vniuersum licet orbem sub imperium redegerat, nunquam tamen consuetudinem, aut prauos, quos à Leonida magistro imbiberat, mores, deponere & exuere potuisse. Sed videte præter hæc omnia Lazarum quatridentu tantum mortuum, ad vitam non nisi magna labore posse reuocari, & non nisi clamante & lachrymante Christo.

Et infremuit, & clamauit voce magna. Nōne sufficiebat Domine fleuisse, & opusne adhæc erat vt infremeres, & voce magna clamares? Audite mihi vocem videor respondentem, vt hinc infelix peccator discas quā difficili negotio è peccatis resusciteris, id est, quam difficulter respiscas. Solet Leo vt naturalium rerum scriptores tradunt, catulos quos mortuos parit, rugitu ad vitam reuocare. Hic porro Leonem de tribu Iuda audias frementem & rugientem & clamore valido reboantem, vt catulo suo Lazaro mortuo, vitam restituat.

Referunt iidem ceruas fœtus suos non nisi cælo tonante edere; hic vero terra & sepulchrum instar ceruæ ad vocis Christi tonitru Lazarum è ventre redituum proferunt, solemq; faciunt intueri. Huc respexit nimirū Apollolus cum ait: *Cum clamore valido & lachrymis offerens exauditus est pro sua reuerentia, & consummatus factus est & omnibus obtemperantibus sibi causa salutis aeternæ.*

At ô dulcissime Iesu, equidē oculos lachrymis suffusus, ad lachrymas tuas venio, tecum ploro plorās Heraclite; reuocant enim mihi illæ in memoriam, quod Solinus scribit, esse scilicet fontem, extinctas qui faces reaccedat, Oculos tuos: Domine, tales esse fontes, cor non liceat dicere, quæ aquis suis, lachrymis nimirum, facib; extinctis amissum lumē reddant; excitant enim mortuos, & Lazarum hodie ad vitam reuocabunt Heu! quam frequenter te lachrymātem benignissime redēptor intueor: neq; enim hic primū est, quod

Duo cōceptus à natura producti, Richard. de S. Victor. in Apocal.

Luc. 19.

Alius conceptus à natura peccatoris.

Mat. 4.

fleueris. Vidi namq; te alias super ciuitate Ierusalem, eius excidium presagiendo fleuisse. Vidi te ab hinc duobus annis in deserto quadraginta diebus ac noctibus quotidie lachrymas fundentem. O igitur vere sanctas ac diuinas lachrymas; magni reuera amoris caractères! Id namq; hinc Iudæ; colligunt dicentes: *Ecce quomodo diligebat eum?* Dicitis quidem, Philosophi, voces signa esse conceptuum: ego vero lachrymas argumentum esse amoris. Vnde Tullius: *Fideles testes amoris cordis lachryma sunt.*

De amicitia.

An te igitur Lazare, vos inquam peccatores; lachrymæ illæ, fremitus illi ac clamores non excitabunt? *Lazare veni foras.* Quid? o peccator, in Sodomam sulphureos imbres ac fulgura Deus eiaculatur, grandinæ in Ægyptios emittit, in Babylonios fulmina euibrat, super te vero non nisi lachrymatur. O ingens amoris signum! deplorat exitium ac perditionem, animæq; tuæ ruinam Deus, tu vero ne minimam lachrymulam emittes? *Veni foras.* Respice obsecro miserum hunc Lazarum, in eumq; oculos conice, & cogita animam tuam, cum in peccato agit, deteriori in loco versari. Heu miser peccator, si calamitates, si miseras, in quas peccatum te cõiicit, perspiceres, non sufficerent tibi credo

Ezech. 18.

lachrymæ, ad calamitatem deplorandam. Omnium enim quæ hæcenus collegisti meritum iacturam pateris, omnemq; priorem iustitiam amittis, omnes merces spirituales vnico momento in mare deiicis. Vnde Ezechiel: *Omnis iustitia eius non recordabuntur amplius.* Omnium quoq; gratiarum donorumq; caelestium influxus euauit, quin & Deum ipsum perdidisti. An non sanguineis, si fieri posset, lachrymis hæc ruina; vastitas hæc & excidium deplorandum foret? an non hic dicere liceat? *Fuerunt mihi lachrymæ meæ pænes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie ubi est Deus tuus?* surge igitur Lazare, *Veni foras,* exi sepulchro, egredere è putredine & vermibus, rumpe nexus ac vincula, & dicitur cum Dauide iam ab adulterii morte suscitato: *Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.*

Psal. 41.

Eia igitur Domine miseras animas nostras in peccatis iam sepultas, iam foetentes,

iamque putridas & consumptas exsuscitata: *Putruerunt enim & corrupta sunt cicatrices meæ à facie insipientia mea,* neque enim illæ ab hinc quadriduo sepultæ sunt, sed tot menses, totque anni elapsi sunt, ex quo in peccatorum suorum sepulchro lateant & putrescant. Eatum imaginem in Lazaro, Domine, expressam video: iis namque sepulchri loco, peccatum est: saxi pertinacia & affirmatio: prauaq; consuetudo, loco vinculorum. Accede igitur tu Thaumaturge, miraculorum pater, ac miseros hosce Lazaros exsuscita. Duæ ecce sorores eius, Ecclesia triumphans & militans, te obsecrant & orant quam posunt maxime, huius quippe typum gerit Martha, illius vero Magdalena. Aperias igitur Domine hæc sepulchra, reuolue ingentia hæc saxa, dissolue vincula captiuitatis nostræ: cumque nos in plenam libertatem restitueris, vitamque gratia tua reddideris tibi. *Sacrificabo hostiam laudis:* corpora quidem, quæ hoc in mundo obsequium exhibeant; anixas vero, quæ te in altero laudent & glorificent, Amen.

SABBATO POST DOMINUM IV. QUADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. Encomium solis.
- II. De luce.
- III. De proprietatibus lucis.

Ego sum lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris. Ioan. 9.

FIGURA.

Promisit olim Deus virtute omnipotens, Malach. 4. tempore æternus, essentia incomprehensibilis, & omnibus in rebus infinitus, emissit um sese aliquando solem iustitiæ, qui in terris illuceret, mundum illuminaret, & tenebras ab vno mundi cardine ad alterum vsque dispelleret. Cum oculos in hodiernum Euangelium conicio, lucidum illum solem mihi videor intueri, qui splendore suo,